Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҤА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл алтынньы ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 141(5500)

1980 сыл. Сэтинньи 29 күнэ СУБУОТА

Сыаната 2 харчы

ССКП РАЙКОМУГАР, РАЙСОВЕТ ИСПОЛКОМУГАР

Биһиги, эргиэн баксытааҕы предприятиетын үлэһиттэрэ, өссө онус пятилетка саҕаланыытыгар урдэтиллибит социалистическай эбэһээтэлистибэни ылыннан, оройуонҥа уонна республикаҕа бииp идэлээхтэрбитигэр ыҥырыы таһааран, балачча тэрээһиннээхтик үлэлээтибит. Ол түмүгэр уонна ССКП XXVI съеһин достойнайдык көрсөр иһин куоталаһыыга киирсэн, пятилеткатааҕы былааммытын сэтинньи 20 күнүгэр болдьоҕун иннинэ толорбуппут туһунан рапордыыбыт.

Биэс сыллааҕы сорудахтар (Мугудайдааҕы эргиэн точкаларын киллэрэн туран) розничнай табаар эргиирингэр 100,1, кинигэ атыытыгар 100, паайщиктаахтары тардыыга160,1, паай үбүн хомуйууга 133,8, килдэбини оҥорууга 102,1 бырыһыан толоруллуннулар.

Эргиэн предприятиетын директора А. ПЕТРОВ, местком председателэ М. ЕФРЕМОВ.

Нэһилиэнньэни хааччыйыыны тупсарыахха

Биһиги оройуоммут үлэһиттэрэ, атын бары тыа сирин олохтоохторун курдук, хааччыйыы общественнай фондаларыттан туһаныылларын кээмэйэ куоратттар, рабочай бөһүөлэктэр нэһилиэнньэлэриниэҕэр быдан кыра. Ангардас ити да чахчы производственнай былааннары толоруута, дьон наадыйыыларыгар, кыһалҕаларыгар ордук болҕомтолоохтук, государственнайдык сыһыаннаһыыга хааччыйыы эйгэтин тэрилтэлэрин эппиэтинэстэрин үрдэтэн иһэри модьуйар. Бу көрдөбүл ССКП КК алтынньытааҕы (1980 с.) Пленумугар ордук чуолкайдык уонна күүскэ туруорулунна.

Олорор дьиэлэри тутуу—улахан социальнай- экономическай боппуруос. Хомойуох иһин, бу салааҕа биһиги үлэбит көрдөбүлгэ ыраахтан эппиэттэспэт. Быйыл совхозтар күүстэринэн элбэх квартиралаах 12 дьиэ үлэҕэ киллэриллиэхтээҕиттэн баара-суоҕа 2 дьиэ тутулунна. Сүрүн тутар тэрилтэбит—«Якутсельстрой» механизированнай учаастага соҕотох 4 квартиралаах дьиэни туһаҕа киллэрдэ. Оттон «Якутколхозстрой» холбоһук ТМУга Эрилик Эристиин аатынан совхозка эмиэ биир элбэх квартиралаах дьиэ тутуутун ситэрэн эрэр. Оройуон киниктиэҕи тэрилтэлэртэн «Госкомсельхозтехника» холбоһугуга эрэ биир 12 квартиралаах дьиэни туттулла. Ити курдук, былааннар сыл ахсын толоруллубакка хаалаллар. Оттон олорор дьиэҕэ наадыйыы үүнэ турар. Өссө тутуу хааччыстыбата кыайан тупсарыллыбат.

Олох-дьаһах комбината онус пятилетка сылларыгар нэһилиэнньэҕэ өҥөтүн балачча улаатыннарда. 1980 сылга оройуон биир киһитигэр типсэр өҥө кээмэйэ 20 солк. 44 харчыга тэҥнэһиэҕэ. Ол эрээри комбинат тыа сирин нэһилиэнньэтин хааччыйыыта мөлтөх, Дириҥнээҕи филиал эрэ балачча үлэлиир. Кэлэр өттүгэр бары совхозтар киниэнэригэр комплекснай пууннары тэрийэн үлэлэтии сорута турар.

Оройуоҥҥа санитарнай-чэбдигирдэр үлэ таһыма билигин да намыһах. Маралаайы, Дьабыыла курдук бөдөҥ нэһилиэнньэлээх пууннарга, сороҕ атын да сирдэргэ баанныктар үлэлээбэттэр. Бу улахан итэҕэс түргэнник туоратыллыах тустаах. Совхозтар, сельсоветтар салаалтата баанныктары тутууга, эргэлэри үлэлэтиигэ былааннаахтык ылсыахтаахтар. Чурапчы сэлиэнньэтигэр бааннык үлэтигэр итэҕэстэр элбэхтэр, прачечнай толору кыаҕынан үлэлии илик, нэһилиэнньэни иһэр уунан хааччыйыы боппуруоһа быһаарыллыбакка турар.

Райпотребобщество материальнай базатын бөҕөргөтүүгэ сорох үлэлэр саҕаланнылар, розничнай табаар эргиирин уонна общественнай аһылык эргиирин кээмэйдэрэ балачча улааттылар. Ол эрээри райпо салалтата розничнай табаар эргиирнгэр пятилетка былаанын толорбот кутталлаах, эргиэн предприятиеларa, точкаларa эрдэхэн үлэлэһиннэрин хааччыйбаха. Бу салааҕа улахан итэҕэһинэн нэһилиэнньэни күннэтэ наадыйыллар табаардарыынан ордук киллэбинэн хааччыйыыга быстарыылар таҕса туруулара, бу боппуруос оройуон үрдүнэн калиниик кыайан быһаарыллa илигэ буолар. Кэнники сылларга киллэби астааһын уонсай кээмэйэ улааппата. Билигин суукаҕа нэһилиэнньэ биир киһитигэр баара эрэ 257 грамм килиэп оҥоһуллар. Эмиэ ити курдук кулинарнай, буулка-сдоба оҥоһуктар кыайан элбэтиллибэтилэр, полуфабрикаттары оҥоруу үс төгүл аччатылынна. Райпо салалтата, эргиэн предприятиелара кэлэр пятилеткаҕа ити итэҕэстэри туоратыыга эрчимнээхтик ылсыахтаахтар, аһылык ис ресурсаларын элбэтэр сыалтан кэмэ хаһаайыстыбалары тэрийиэхтээхтэр.

Нэһилиэнньэни үүт аһылыктарынан хааччыйыыга райпо, от-үүт комбинатын салалтатара туруорууллар көрдөбүлү толорбокко кэлиилэр. Быйыл үүт астары оҥоруу былаана баара-суоҕа 63 бырыһыан толоруллан иһэр. Ити аасыыт сыл туһааннаах кэмиигэр быдан аччыгый.

Оройуоҥҥа туттар табаардары оҥоруу билигин даҕаны көрдөбүлгэ ситэ эппиэттээбэт. Бу өттүнэн, чуолаан, промкомбинат, олох-дьаһах комбината, «Госкомсельхозтехника» холбоһугa, лесхоз байаларин үлэлэрин салгыы тупсараллара наада.

Кэнники сылларга оройуоҥҥа уунан итииллэр системалар киллэриллиилэрэ квартальнай котельнайдар ахсааннара сыыйа элбээн иһэр. Оттон киниллэри таҥыы хааччыстыбатыгар, үлэлэтиигэ, кочегардары суумэрдээһиҥҥэ болҕомто ситэ уурулубат. Ол содулугар сыл ахсын дьон олорор кварталлара, социальнай-культурнай, производственнай объектар тымныйыылара, тоҥуулара даҕаны таҕса турар. Бу дьыалаҕа «Якуткоммунэнерго» олохтоох салалтата, совхозтар директордара, сельсоветтар исполкомнара көрдөбүлү уонна хонтуруолу күүһүрдэллэрэ наада.

Нэһилиэнньэни хааччыйыы—бу партия уонна правительство советскай дьон туһугар аҕалыы кыһамньыларын олоххо киллэрии саамай эппиэттээх эйгэтэ. Ол иһин даҕаны табаарыс Л. И. Брежнев ССКП Киин Комитетын алтынньытааҕы Пленумугар «Киһиэхэ болҕомтолоох, кыһаныылаах сыһыан... хас биирдии салайааччы—улахан уонна аччыгый салайааччы үлэтин быстыспат сорҕотунан буолуохтаах. Бюрократизмҥа, тоҥуй сыһыаҥҥа, киэмсийиигэ биһиги советскай олохпут сиэригэр миэстэ баар буолар кыаҕа суох уонна суох буолуохтаах даҕаны» диэн бочуумнаах ыйыыны оҥордо.

Оройуон нэһилиэнньэтин хааччыйыытын тупсарыы—биһиги дьоһуннаах, улахан суолталаах соруктут.

А. ШАДРИН,
райсовет исполкомун председателин солбуйааччы.

ССКП XXVI съеһин чиэһигэр —26 ударнай нэдиэлэлэр

Оройуоннааҕы промкомбинат үгүс рабочайдара, онус пятилетка сорудахтарын эһиргэ толоронноор, хаан-уруу партия XXVI съеһин көрсө үрдэтиллибит эбии эбэһээтэлистибэлэри ылынан үлэлии сылдьаллар.

Киниэлэр ортолоругар эһиги бу снимокка көрөр опыттаах иистэнньэйгит Анна Афанасьевна Монастырева эмиэ баар.

П. Оконешников фотота.

РЕСПУБЛИКАҔА БАСТААТЫЛАР

«Чурапчы» совхоз Арыылаахтааҕы отделениета күһүҥҥү ыйдарга үүтү ыыыга республикаҕа бастаата.

Быйыл республика Тыатын хаһаайыстыбатын министерстваата атырдьах уонна балаҕан ыйдарыгар 1979 сыл туһааннаах кэминнээҕэр үүтү ыыыны элбэтиигэ совхозтар отделениелерыгар конкурс биллэрбитэ.

Ити куоталаһыы түмүктэннэ. Онно үүтү валовой ыаһыны быдырыыҥҥыттан 40 тоннанан, биир фуражнай ынахтан ыыыны 125 кг элбэтэн, арыылаахтар бастакы миэстэҕэ таҕыстылар.

Ити ситиһии иһин отделение коллектива министерство дипломунан наҕараадаланна уонна харчынан бириэмийэлэннэ.

П. ПОНОМАРЕВ.

Фермаҕа бары ыанньыксыттара үүтү ыыыга сыллааҕы сорудахтарын сыл уон ыйын түмүгүнэн толорбуттара. Билигин кинилэр кэлэр сыл суотугар үлэлии сылдьаллар.

Кыстыкка киирээхтэн ыанна валовойунан 26152 кг үрүҥ илгэ ыылынна. Ити былааннаммыттааҕар 356 кг элбэх. Эдэрдэр наставниктара А. Р. Толстоухова сыл 11 ыйыгар фуражнай ынаҕын ахсыттан 2179-туу кг үүтү ыан, отделениеҕэ бастакынан икки тыһыынчалаах кирбиини ылла.

А. ПЕРМЯКОВА.

„КЭНЧЭЭРИЛЭ" СИТИҺИИЛЭРЭ

Хадаар отделениета сыл 11 ыйыгар үүтү валовой ыаһы былаанын 52596 кг куоһаран Эрилик Эристиин аатынан совхозка бастыҥ көрдөрүүлэннэ.

Фермалар куоталаһыыларыгар «Кэнчээри» комсомольскай-ыччат ферма бу да сырыыга совхозка тэҥнээҕин булбата. Опыттаах ыанньыксыт А. В. Софронова салайар уонна наставниктыыр коллектива кыстык икки ыйыгар хас биирдии фуражнай ынахтан 248-тыы кг үрүҥ илгэни ыан, сорудаҕын 125 бырыһыаҥҥа тиэртэ.

Фермаҕа орто оскуоланы бүтэрэн баран бастакы сылларын үлэлиир комсомолкалар Прасковья Софронова уонна Сардана Титова фуражнай ынахтарын ахсыттан кыстык саҕаланыаҕыттан 242-283 кг үүтү ыан, бэртээхэй ситиһиилэниилэр.

Коллектив ССКП XXVI съеһин көрсө 1981 сыл икки бастакы ыйын былаанын болдьоҕун иннинэ толорор тиийэргэ быһаарынна.

П. ТАРАСОВ.

КУРУУТУН ИННИНИ

«Хаскиля» комсомольскай-ыччат ферма—Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдааҕы отделениетыгар биир бастыҥ үлэлээх коллектив.

КҮНҤЭ 137,5 ц ҮҮТ

Бэҕэһээ оройуон үрдүнэн 137,5 центнер үүт ыанна.

Ол иһигэр совхозтарынан—Карл Маркс 60,1, Эрилик Эристиин 36,1, «Чурапчы» 23,3, Субуруускай 18 центнер үрүҥ илгэни ыллылар. Онон совхозтар иги күн 1979 сыл туһааннаах күнүнээҕитээҕэр 69,2 центнеринэн элбэх үүтү ыатылар.

А. ГОТОВЦЕВА.

„СОЮЗ Т-3" КӨТҮҮТЭ

Космическай куйаары чинчийии программатыгар сөп түбэһиннэрэн 1980 сыл сэтинньи 27 күнүгэр Советскай Союзтан «Союз Т-3» үс миэстэлээх космическай хараабыл ыытылынна. Космическай хараабылы командир подполковник Кизим Леонид Денисович, бөртинже ср. Советскай Союз икки төгүллээх Геройа, ССРС космонавт-летчига Макаров Олег Григорьевич уонна чинчийээччи-космонавт Стрекалов Геннадий Михайлович састааптаах экипаж салайар.

Көтүү сыалынан автономнай көтүү эрэс режиимнэригэр итиэннэ «Салют-6» — «Прогресс-11» орбитальнай комплексы кытары биирдэ үлэлээһин хаамыытыгар «Союз Т» сериялаах тупсарыллыбыт хараабыл бортааҕы системаларын уонна конструкциятын салгыы чинчийии буолар.

«Союз Т-3» космическай хараабыл бары системалара сөптөөхтүк үлэлииллэр.

Космонавтар табаарыстар Кизим, Макаров уонна Стрекалов доруобуйаларын туруга учугэй итиэннэ көтүү граммата толоруута киирдилэр.

(ССТА).

БИРИГЭЭДЭ ТЫЛ КИЛЛЭРИИТИНЭН

Хабаровскайдааҕы универсальнай кабельнай заводка проводтары оҥорор автоматическай кыамтата билиэрдик тв. Иги—Б. Батлер бириргээдэтин рационализа- линия тордарын айымньыларын улаат-туамуга. айар

(ССТА).

XXVI оройуоннаабы партийнай конференциятыгар аслегаттыбыт

БОРОСТУОЙ РАБОЧАЙТАН

Сэмэй майгы-сигэли хабыр чидирар үчүгэй. Оттон сахалыччы өлүүк хамчыларыгар бүлүмньи, ол кэмнэ ордук кэлиргэтэр.

Бэйэни ньиэлхозтехникаҕа бүлүүгүнэабы хамаҕатыгар инженерэ Василий Васильевич Попову саҥа кэлэктиибит түмүктээх илэҥнэ сиэнэ өлүүк сыаналаабыппыт. Биирдэ үлэлэччилэргэ дьоҥнэ Оттон атыннык сайдыыларын итэҕэйэбиппит.

Партийнай конференция решениетын талылаан үрдүк кэтэлэн ыытыллыбыт задачалар, бэйэтин турунан ыытыллыбыт мунньахтарга кини, туох хаҥныктаах киһиэ, салайар предприятиетын, рабочай коллективын үлэтин-хамнатын биллиэннэрэргэ тиэтэйбитэ. Хаһыатыҥ пятилеткатааҕы сыалларын ыччат кэмигэр толоруутун, автотранспорт үлэтигэр, фермалары механизациялааһынныгар, техническай хаачыллыыга кэҥэх ситиһиилэр баар буолуохтарын, материальнай-техническай база бөҕөргөөн иһэрин, о. д. а. тустарынан биллэрдим ирэ көтөҕүллэн кэпсээбитэ. Ордук кинэн туттан быстыҥ механизатордар, слесардар, тимир уустарын уо. д. а. аттарын аттаталаабыта.

Туох барыта төрүөттээх, синиэстээх-мутуктаах Василий Васильевич дьоҥнэ ордугун түбэһиэҕэ талан ыытабатэҕэ. Кини эссэ оскуолаҕа сырыттаҕына техникаҕа сыстаҕайын биллэр дьон бэлиэтии көрөллөрө. Онуо кылааһы бүтэрээт, уол «Сельхозтехника» хомуоһуктар үлэҕэ киирбитэ. Бастаан рабочайдаабыта, сотору трактористар курстарыгар үөрэммэн тимир тиһиэктээх модун кэлэ рулун туппута. Эдэр тракторист от үрэхтэр таһаҕастарын быһыарыыга, онорууга турунан талыыларга үрдүк ситэрүтүүнэхтээх үлэһиитэ, кини сыа хаачыга трактористтарга сөпсөһүүлээх көмөлөр социалистическай куттаһыллыбыт хамаанданыыларын сүрүн ыҥыралаабыта, коммунистическай үөс үдэрнээҕи аатын ылбыта.

Оттон юридическайдааҕы тыа хаһаайыстыатын институтун үөрэммита. 1972 сылтан инженер-механик дипломун ылан, туох да наадыйбат сиэмэ-дьаҥ сиэмэтэ суох, үлэлээбит коллективыгар қайдыбакка. Бастаан кэмнэр-контролер буолбута. Түҥэн назр специалист кэнис сылыгар ССКП чилиэнэгэр кандидатынан ылыллыбыта. Кини ити үрдүк итэҕэлгэ ыҥ бүтүн уонна олоҕун бүтүннүүтүн устатыгар бэйэтигэр сүктэриллэр барыы кыра да, улахан да эбэҕэһиэхтэрэ үчүө суобастаахтык толоруунан эппиэттиэр дууһуурдаах.

Библиотеки кини, туох хаҥныктаах киһитэ, общественнай буолуохтаах. Онуо кордөбүлэ Василий Васильевич, биһиги санаабытыгар, толору эппиэттиир. Комсомольскай төрилтэ секретара, политүөрэх пропагандыта, профсоюз местнокомун председателэ, ССКП райкомун чилиэнигэр кандидат—итиннигэр кини үлэлээбит ылгас кэмин кэлэр толорбут бочуоттаах сорудахтара.

Барыы үлэҕэ бэйэтин үчүгэй эрэ өттүнэн көрдөрбүт эдэр коммунист сотоҕолоҕута партийнай төрилтэ секретарынан талыллыбыта. Өссө үрдүк эппиэтинэс, өссө улахан үлэ. Ону боростуой рабочайтан үммут достаһыай кини суктэ.

С. ПОПОВ.

● *ССКП XXVI съэһин көрсө* ●

Лекторлары кытта үлэни тупсарыахха

ССКП XXVI съэһигэр бэлэмнэнэн сибээстэһэн оройуонга лекционнай пропагандаҕа тупсарыы саруктарын түһүнэн боппуруоһу дьүүллэспит «Знание» общество оройуоннаабы төрилтэтин бырабылыанньатын III пленумугар дакылаазыкка уонна тыл этиилэргэ, оройуонга лекционнай пропагандаҕа тупсарыыга сорох үлэлэр ыытыллыыларын сэргэ, идеологическай үлэ бу улахан суолталаах салаатыгар биллэгин дэҕэны туоратыллыа кэлэ кэҥэ итэҕэстэр уонна кэнгүүлэр баалларэ бэлиэтэнно.

Обществоо 22 маҥнайгы сүһүөх төрилтэлэриттэн боппуруоһу төрилтэ биир үчүгэй үлэлээҕинэн биллэр. Манна лекциялар быспаннахтарга аҕыйахтарга, лекторларга аналлаах мунчукка лекциялар тексталара, кэмэ матырыйаалдар, тематикалар, о. д. а. тутталлаллар. Нэһилиэнньэ сөптөөгүттэр лекциялары аҕыйахтарга учуутаалар, эмп үлэһиттэрэ кэҥэгинэ тардыналлаллар. Иэйиэхэ кэпсэн туран, маҥнайгы сүһүөх төрилтэ председателэ **И. Н. Иванова** Болуоруога тыа хаһаайыстыбатын темаларыгар лекциялар сэдэхтик аҕыллаллаарын, бу үлэ производственнай управление, Карл Маркс аатынан совхоз специалистэрэ комиссиялэттэрүн, ордук бастыҥ опыты уонна наука ситиһиилэрин пропагандалааһын хаачыллыыларын критикалаата. Итиэхтэн сэлгэһэ кэнэ лекционнай пропагандаҕа техническай средстволар тутталлыбаттарын ыйда.

— Хомойуох баҕарар үлэҕэ, лекционнай пропагандаҕа чуолкай, ыччатпыт наадата,—диэтэ бырабылыанньа чилиэнэ, олохтоох радионан бэҕэһээҥи төрилтэлэрэ **Н. Д. Бирюшков.** — Оттон биһиэхэ бу өттө ыаллыыбат. Үгүс методическай сөпсиилэр үлэлээбэттэр. Онно кинилэр сөпкөччүлэригэ сөрөх буруйдаахтар. Тыа хаһаайыстыбатын биллэгин биллэрэ тардыллыбат маҥнай диэн этии саамай сөптөөх. Ыччат төрилтэлэрэ, Карл Маркс аатынан совхоз партбюрото секретарын солбуйааччы **Я. С. Трофимов.** Итиэхтэн салгыы ааратар общество маҥнайгы сүһүөх төрилтэлэригэр кемелэһүү наадалаабын баланнаата.

Бырабылыанньа чилиэнэ, райсовет исполкомун культураҕа отделын сэбиэдиссэйэ **И. И. Какдинскай** пленумҥа быйыл уруккуттан киэҥ профилиэлээх народнай университет культураҕа уонна искусствоҕа факультетын базатыгар оройуонтан тупсарыыга культура университетын төрилтибитин, кини 4 факультеттаабын, хайыһыы 3 занятиэнэ төрүппүөхтэрин ыыппытын кэпсээн туран, норуот кэһээйиитибэтын тус-туспа салаалларынан итиннинэ университеттары төрийэр ордук табыгастаах буолуоҕун санаатта.

Пленум дьүүллэһиннибит боппуруоска түбэлиннэх уураабы ылынна. Онно ССКП XXVI съэһин көрсө общество бары маҥнайгы сүһүөх төрилтэлэрин үлэлэрин тупсарыы, лекционнай пропаганда дэлэҕинын кэҥэтии, кэдьүүһүн үрдэтии соруктара бэлиэтэннилэр.

Норуоттар быраатты кэргэннэригэр

Райсовет исполкомугар ●

СОРУК: ДИРИҢЭТЭН ҮӨРЭТИИ

Аҕыһыт үөрэх дьылын түмүгүнэн Мугудай орто оскуолатыгар үөрэнээччилэр бүүс бэрт кылааһтарын бүтэрбиттэрэ, 28,1 бырыһыаныгар наар «5» уонна «4» сыаналарга үөрэммиттэрэ. Бу оскуола иһинэн таһынан үөрэнээччилэр сайыннарыы сынньалаҥнарыгар уонна үлэҕэ үөрэхтэрин тэрийэллэригэ кэнники сылларга эмиэ биллэр-нэстэр ситиһиилэрдээх. Холобур, И. С. Заборщиков аатынан бригада ааҕыллыбыт ааҕыыларын быйыл эбии биир үлэ уонна сынньалаҥ наадыра баар буолла.

Мугудай оскуолата производственнай үөрэхтээһинэ киирбитэ нэһиилэ сыла. Ити кэм иһигэр 19 киһи тракторист праваларын ылла, 26 суоҕу киэҥэтии курстарга баҕаланнахтара.

Ол эрээри, сотоҕотоолуута райсовет исполкома бэлиэтээбитин курдук, Мугудай оскуолатыгар нэһиэ сылын үлэлээбэт. Биринчиэстээ — итиэхтэн кыах суох. I—III кылаастарга аналлаах үлэ уруогун кабинеттарын оборудуга хаһыах да үлэ барбатах. Идэҕэ туһэйыы үлэтэ былааннаахтык тэриллибэт.

Хаһан эрэ Мугудай оскуолатын кинигэттэрин үлэҕэр НХСБ Москваҕа тиийэ биллэ сылдьыбыттааҕа. Ол аны суох. Оскуола таһынан үөрэнээччилэр кинигэлэрэ, Карл Маркс аатынан совхоз партбюрото секретарын солбуйааччы **Я. С. Трофимов.** Итиэхтэн салгыы ааратар общество маҥнайгы сүһүөх төрилтэлэригэр кемелэһүү наадалаабын баланнаата.

Бырабылыанньа чилиэнэ, райсовет исполкомун культураҕа отделын сэбиэдиссэйэ **И. И. Какдинскай** пленумҥа быйыл уруккуттан киэҥ профилиэлээх народнай университет культураҕа уонна искусствоҕа факультетын базатыгар оройуонтан тупсарыыга культура университетын төрилтибитин, кини 4 факультеттаабын, хайыһыы 3 занятиэнэ төрүппүөхтэрин ыыппытын кэпсээн туран, норуот кэһээйиитибэтын тус-туспа салаалларынан итиннинэ университеттары төрийэр ордук табыгастаах буолуоҕун санаатта.

Пленум дьүүллэһиннибит боппуруоска түбэлиннэх уураабы ылынна. Онно ССКП XXVI съэһин көрсө общество бары маҥнайгы сүһүөх төрилтэлэрин үлэлэрин тупсарыы, лекционнай пропаганда дэлэҕинын кэҥэтии, кэдьүүһүн үрдэтии соруктара бэлиэтэннилэр.

Бүгүн Армения үлэһиттэрэ республикаҕа Советскай былаас олоҕотомкута 60 сыла туолуутун үөрүүлээхтик бэлиэтииллэр.

Коммунистическай партия салаатынан Советскай былаас сылларыгар биһиги дойдубут бырааттыы норуоттарын көрдөһүнүгэр Армения улаҕан уонна алтан аатталлаах суолу ааста.

Армянскай ССР индустриальнай-аграрнай республиканан буолла. Манна 700-тэн тахса промышленнай предприятиелэр үлэлииллэр. Киниэхэ онорон таһаарар бородууксуйаларын 200-чэкэ көрүнэрэ аан дойду 70 дойдуларыгар таһаарыллаллар.

Хаһаайыстыа эрэ хаалыыллаах армянскай дэриэбинэ сэҥа олоҕунан олорор. Бүрдүгү уонна саахарыынай сүбүөкүлэйи соҕотоопкалаабын X пятилеткаҕа бэлэтэммит кэмэйэ болдьоһуон иннинэ—4 сылынан—толорулунна.

Аныгы агрохимическай наука, модун кылаатаах тыа хаһаайыстыбатын техниката, бодоҕ искусственнай водохранилищелэр, ханнаалар сүүрүспэҕэ туруоруллаллар.

Советскай Армения норуот үөрэҕэ-кэрииитин уонна культура салаалларыгар улаҕан ситиһиилэрдээҕиниэ. Сыл аайын үрдүк уонна өлүүлээх орто үөрэх заведениелэрэ 20-тэн тахса тыһыынча специалиһы бэлэмнээн таһаараллар.

Республика үс Ленин орденынан, Октябрьскай Революция уонна Норуоттар доҕордоһууларын орденнарынан наҕараадаламмыта.

Бүгүн Армения ССРС бары норуоттарын кытта историческай событиены—ССКП XXVI съэһин көрсөргө бэлэмнэнэр. Куорат уонна тыа сирин үлэһиттэрэ онуо пятилетка түмүктээһиннээх сылын былааннарын ситиһиилээхтик толоруу иһин социалистическай куоталаһыыны киэҥнэтэ тэнитиллэр.

Үөһээ хаҥас сикмонка: Ереванга В. И. Ленин паматынньыгын иннигэр.

СҮӨҺҮ КЫСТЫГА — УДАРНАЙ ҮЛЭ ФРОНА

✦ Сүөһү минеральнай-витаминнай эбиликтэргэ наадыйар.

✦ Эбии аһылыгы соҕотуопкалааһыҥҥа ударнай ый бүтэрэ чугаһаата. Оттон совхозтарга бу үлэ саҕалана да илик.

ХИМИЧЕСКЭЙ АНАЛИЗТАР ТУГУ КӨРДӨРӨЛЛӨРҮЙ?

Сүөһүнү табатык, мүҥүттүүр кодьууустаахтык аһатарга аһылык минеральнай-витаминнай састаабын учуоттуохха наада. Сүөһү хаанын биохимическэй анализтааһыныттан итини дьоҕустук быһаарыахха сөп.

Ветбаклаборатория Субуруускай аатынан совхоз быйыл бэлэмнээбит отун састаабын анализтаата. Барыта 91 боруоба оҥоһуллунна. Итинтэн 49-һа, эбэтэр 55 бырыһыана, витаминнарын састаабынан бастакы кылааһы көрдөрдө. Оттон 45 бырыһыаныгар каротин нуорматтан аҕыйах буолла. АВМ мэлкэтигэр оҥоһуллубут 25 боруобаттан 15-һэ бастакы кылааска киирбит. Онтон уратыга кылааһа суох, каротина 12,5 эрэ бырыһыаҥҥа тэҥнэстэ.

«Чурапчы» совхоз отугар ытыллыбыт анализтар көрдөрөллөрүнэн, бастакы кылааска 56 бырыһыан, онтон уратыларыгар каротин аҕыйах.

«А» витамин (каротин) тиийбэтиттэн сүөһү араас ыарыыларга дэбигис ыллатэр төрүт да суох. Ордук кальций уонна фосфор дьүөрэлэһиилэрэ кэһиллибит этэ. Ити курдук, Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунтааҕы отделениетын Кулаадыма ферматын ынахтарыттан ылыллыбыт хаан каротина аҕыйах буолбута. Субуруускай аатынан совхоз Болтоҥотооҕу отделениетыгар «Сардаҥа» ферма сүөһүлэриттэн ылыллыбыт 40 боруобаттан 35-һэ каротин нуорматтан кыдөрдүлэр. Хааҥҥа каротин 0,415 бырыһыантан үрдүк буолуохтаах. Ол биһиэхэ 0,210—0,340 эрэ бырыһыаҥҥа тэҥнэһэр.

Ити түмүктэр, сүөһүнү көрүүнү-харайыыны тупсарыыны сэргэ, минеральнай-витаминнай эбии аһатыы наадатын көрдөрөллөр. Ол курдук, мутукча, от мээккэлэрин, гидропоннай күөх үүнээйини, минеральнай эбиликтэри туһаныы ордук быйыл булгуччулаах рыымтыа буолар. Ити ордук төрүүр сүөһүлэргэ кутталлаах, кинилэртэн аккыраат ньирэйдэр төрүүллэр, үксүгэр диспепсиянан ыалдьаллар. Эбэтэр ынах ньылбалаан кэбиһэр.

Аасыт кыстыкка ветбаклаборатория 700-чэкэ ынах хаанын анализтаабыта. Онтон көстөрүнэн, каротин олус аҕыйах эбиргэ, оттон 5-гэр төрүт да суоҕа бэлиэтэммитэ. Ол быйылгы төрүөххэ охсубута чуолкай.

Быйылгы кыстык икки ыйыгар 100 ынах хаана бэрэбиэркэлэннэ, онтон 80 бырыһыаныгар каротин аҕыйаҕа бэлиэтэннэ. Бороосkуларга ытыллыбыт 90 анализтар эмиэ каротин нуорматтан аҕыйаҕын көрбуолбут. Ону тэҥэ төрүүр ынахтарга саратовскай кээнньэрбэну, минеральнай брикети, уҥуох култун, мас чоҕун, фосфат монокальцийын кизгник туттуохха, ынахтары кэмигэр витаминизациялыахха. Зоотехниктер ытыллыбыт анализтар түмүктэринэн сүөһүнү эбии аһатыыны быһаччы тэрийэх түстээхтэр.

Саха АССР Тыатын хаһаайыстыбатын министерстеота быйылгы кыстыкка сүөһүгэ бэриллэр аһылык единицатын нуормаҕа тиэрдэр туһугар эбии аһылыгы бэлэмнээһиҥҥэ ударнай ыйы биллэрбитэ. Онно туруоруллубут соруктары олоххо киллэриигэ тэрээһиҥ үлэни тупсарыы совхозтар салалталарын утаалытыллыбат соруктарына буолар. Онуоха ветбаклаборатория анализтарын түмүктэригэр олоҕуруу уратыы суолталаах.

К. СИВЦЕВА,
ветбаклаборатория токсиколог-враһа.

Сагаты, бастыҥы — олохххо!

✦

Күөх маассаны үүннэрии маастардара

Сүөһү ититиитин салгыы сайыннарыы уонна кинитэн бородууксуйаны ылыыны үрдэтии аһылык бөҕө турууктаах балатыттан тутуллуктаах. Ол иһин, ССКП обкомун, Саха АССР Министрдэрин Советын уураахтарыгар сөп түбэһиннэрэн, биэс сыллааҕыта Тыа хаһаайыстыбатын Саха сиринээҕи научнай-чинчийэр институтун опорнай пуунна Карл Маркс аатынан совхоз Төлөй Диринтинээҕи биригээдэтигэр биһиги оройуоммут айылҕа-климат өттүнэн уратыларын үөрэтиини саҕалаабыта. Онно Мугуйай отделениетын салалтата рабочай М. Н. Гоголев салайааччылаах звенону тэрийэн көмөҕө ыарбыта.

Ити кэмтэн ыла Михаил Николаевич сүөһү аһылыга буолар культуралары үүннэриигэ балачча опыырда. Билигин кини салайар звенота бастайаанай үлэһиттэрдээх, анаалаах техникалаах идэйийат коллективка кубулуйда. Кинилэр сыһыарыллыбыт бааһыналарыгар чыһыыгы агрономическай дьаһаллары, оттон сааһын уонна сайыныи сири таҥастааһыны, сүөһү аһылыга буолар культуралары ыһыыны, кэмигэр нуөлсүтүүнү, үүнүүнү көрүүнү-харайыыны кимтэҥ да сүбэлэтинтэ суох толороллор. Бириигээдэ салалтата сайынын сылыс отууу мраастааһыныгар звеноҕа көмөҕө оскуола оҕолорун сыһыарар. Манна ардахтатар установканы Афанасий Гуляев саталлаахтык үлэлэтэр. Кини күнүттэн-дьылыттан көрөн эбиэс уонна оруос ыһыллаах бааһыналары нуөлсүтэр.

Быйыл сайын звено 67 гектарга оруоһу үүннэрэн, хас биирдии гектарыттан 134,5 центнер күөх маассаны ылла. Онон общественнай сүөһүгэ валовойунан 9011,5 центнер үүнүүнү бааһынаттан бэлэмнээн биэрдилэр. Звено үлэһиттэрэ сарсыардатын эрдээтэн, киэһэтин хойутаан Дьаачимэ нуолсуутуулээх бааһыналарыгар үтүө күннэрин аһаарбыт сыралаах үлэлэрин үтүө түмүгэ итин.

Оройуон совхозтара сүөһү аһылыга буолар культуралары үүннэриигэ тэйилэр үчүгэй опыттарын туһаныах түстээхтэр. Күөх маассаны үүннэрии маастардарын бу үтүө саҕалааһыннарын батыһан, бааһынаны сүөһү аһылыгын оҥоруу бэлээтыгар кубулутуу — кинилэр дьоһуннаах соруктара.

С. АЛЕКСЕЕВ.

АҺЫ-ҮӨЛҮ ЭЛБЭТИИГЭ СЫҺЫАН СИЭРКИЛЭТЭ

Эбии аһылыгы бэлэмнээһиҥҥэ ким хайдах үлэлиирий?

Көрүҥүн элбэтэргэ кыһанабыт

Сүөһүттэн бородууксуйаны ылыыга эбии аһылык быһаарар оруоллаах. Аҕырдас убаҕас кээнньэрбэнэн эрэ мүнүрдэниы олус татым, салгымтыалаах. Онон сүөһүгэ төһө кыалларынан эбии аһылык араас көрүҥүн дэлэтиэх түстээхпит.

Карл Маркс аатынан совхоз Болугурдааҕы отделениета быйыл 200 тонна турнепсы үүрүммүтэ. Ону кээнньэрбэҕэ булкуйан сиэтэбит. Күн аайы 25-тии тонна эбии аһылык оҥоһуллар. Улахан сүөһүлэргэ күҥҥэ 10—15 кг кээнньэрбэ тиксэр. Кыстык саҕаланыаҕыттан бороосkуларга искусственнай үүт иһэрдиллэр.

Кормокухнялар үлэлии тураллар. Иһит-хомуос толору. Эбии аһылык оҥоһуутугар тоҕус киһи үлэлиир. Кинилэр бары эбээһинэстэригэр үтүө суобастаахтык сыһыаннаһаллар.

Фермаларга эбии аһылыгы бэлэмнээһин сүнньүнэн эриэ-дэхси эрээри, Кыстык Кугда хотонугар носуос алдьанан, ууну обоготторбокко сүөһүлэри эбии аһылыгынан толору хааччыйбатахпыт хаһыс да күнэ. Ууну массыына баһар эрээри ол дуоннаах буолбат. Носуоһу бу күннэргэ өрөмүөннээн сылдьабыт, сотору үлэлэтиэхпит.

От график быһыытынан, ыанар ынахха уонна атыыулахан сүөһүлэргэ күҥҥэ 5,5—6,5 кг, бороосkуларга 3 кг бэриллэр. От хотонноор тастарыгар кэмигэр аҕалыллан иһэр.

Д. СЕДАЛИЩЕВА,
зоотехник.

Кыахпыт тиийэринэн

«Чурапчы» совхоз Арыылааҕтааҕы отделениета 950 сүөһүнү кыстатан туруорар. Хотонго киирээхтэриттэн кинилэргэ эбии аһылык бэриллэр. Икки хотонунан күн аайы 10,5 тонна убаҕас кээнньэрбэ астанар. Кыра бороосkуларга 5 центнер искусственнай үүт иһэрдиллэр. Үүт ыамын таҥнары түһэрбэт иннитэн бу күннэргэ ынахтарга силиэһи сиэтэн эрэбит. 90 тонна силилэстээхпит. Ону сыа-сым курдук аһаскуоттаан кыстык саамай ыарахан ыйдарыгар тиэрдэр баҕалаахпыт.

Кормокухнялар хотоннор истэригэр үлэлииллэр, оһохторун туруктара үчүгэй, уу быстыбакка баһыллар. Уопсайынан, итинниэ анаммыт дьон үлэлэригэр кыһамньылаахтык сыһыанналлар.

Отделение күҥҥэ 7,5 центнер үүтү ыыр. Ити былырыыҥҥытааҕар балачча үрдүк.

От сапааһа кыбыыларга баар эрээри, техника алдьаныыта кэлин чаастатыйаары гынна. Онон бу күннэргэ механизатордары сүрүннээн техника өрөмүөнүгэр туруордубут. Сотору кэмнэн техниканы от-мас таһыытыгар тохтоло суох үлэлэттэрбит, дэһэбит.

С. БОРИСОВ,
управляющай э. т.

Барыта — сыарҕа үрдүттэн

Эрилик Эристиин аатынан совхоз Хайахсыттааҕы отделениетыгар кыстыкка киириэхтэн эбии аһылык тиһигин быспакка сиэтиллэр. 800-чэкэ сүөһүгэ күн аайы 20 тонна убаҕас кээнньэрбэ оҥоһуллар. Итини тэҥэ от мээккэтин, силиэһи туһанабыт. Оройу бороосkуларга искусственнай үүт иһэрдиллэр этэ да, бу күннэргэ бэлэмниир састаап суох буолан тохтотуллан турар. Ону түргэнник буллахпытына табыллар.

Үс сирингэн эбии аһылыгы бэлэмнээһиҥҥэ алта киһи үлэлиир. Оһохтор туруктара үчүгэй эрээри, турар дьиэлэрэ бааһартан сэрэнии көрдөбүллэригэр хайа да өттүнэн эппиэттээбэттэр.

Кээнньэрбэнү оҥорорго сүөһүлэргэ тарҕатарга иһит-хомуос баар. Ыччаһы турар хотонугар аналлаах коруудалардаах буолан аһагарга чэпчэки. Оттон атын хотонноргор бэйэлэрэ тэриэн аһатар буоламмыт олус түбүктээх. Онон бу күннэргэ үлэһиттэри анаан коруудалары оҥорторорбут диэн баҕалаахпыт.

Комбикорм сапааһа олох суох. Күн аайы быһыах-быһыах тиэйиллэр. От да тиэллиитэ биир итиннник. Ол техника туруга мөлтөҕүттэн. Инникитин ону тупсарар соруктаахпыт.

Р. ПОПОВ,
бирнгээдьиир.

РЕДАКЦИЯТТАН. Көстөрүн курдук, оройуон совхозтарыгар баччааҥҥа диэри дуулҕа, талах мээккэтэ, лабыкта, о. д. а. эбии аһылыктар соҕотуопкалана, туһаныла иликтэр.

Оттон сүөһүгэ эбии аһылыгы бэлэмнээһиҥҥэ сэтинньи 10 күнүттэн республикаҕа үрдүнэн биллэриллибит ударнай ый түмүктэнэрэ чугаһаата. Совхозтар бу үлэни хаһан саҕалыылларый!

Электроэнергияны кэмчилээн туһаныахха!

ДЬЫАЛА — САЛАЙААЧЧЫТТАН

Совхозтарга уонна тэрилтэлэргэ электроэнергияны хорҕомнооһун биир сүрүн биричинэтинэн салайааччылар өттүлэриттэн хонтуруол суоҕа буолар. Народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитета бу боппуруоска бэрэбиэркэлэрэ үтүмнаахтык ыытар, олор түмүктэрин сыһга хас да тэгүл көрөр, алҕас аһары оросkуоту таһаарбыт тэрилтэлэр салаэппиэккэ

Сорох тэрилтэлэр саҥа тутуулары үлэҕэ киллэрээлэригэр электроустановкаларгы электросетка көнгүлэ суох эбэтэр техническэй усулуобуйалары болҕомтоҕо ылбакка холбууллар. Онтукалара үксүгэр быстар мөлтөх турууктаах буолаллар. Итинтэн лиинийэ поҕоруускa улаатар, саахалланыы, күүрүү намтааһына, ардыгар баһаардар, дьоннор уонна сүөһүлэр электро-тоҕка охсустарыына электроустановкалары лииниҕа энергосбыт представителэ көрбүтүн уонна көҥүллээбитин эрэ кэннэ холбооһун кыттааҕахтаах ирдэниэхтээх.

Үгүс тэрилтэлэр уонна совхозтар салайааччылара электроэнергияны кэмчилээһиҥҥэ социалистическэй эбэһээтэлистибэни ылыннары наадалааҕынан аахпаттар, сорохтор суолтатыгар эрэ сыыппараны туруоран ылыналлар. Ити олох сатаммат. Кэмчилээһин кытаанах режимин олохтооһун чопчу кл

Карл Маркс аатынан совхоз киин аппаратыгар диспетчерскэй сулууспа тэрилиннэ-

КАМПУЧИЯ: ҮТҮӨ УЛАРЫЙЫЫЛАР КЭХТИБЭТТЭР

Бу күннэргэ Чехословакия, Болгария уонна Венгрия үлэһиттэрэ Хенг Самрин—НРС председателэ—баһылыктаах Кампучия Национальнай быыһаныытын биир сомоҕо фрогун уонна Народнай Революционнай Советын делегациятын итиитик, истиҥник көрүстүлэр. Ити ыалдьыттаан сылдьыылар национальнай тургутуу уонна саҥа олоҕу тутуу суолугар турбут Кампучия Народнай Республикатын ытарыы социалистическай дойдулар ... доҕордоһууларын итиэннэ биир санаалаахтарын чаҕылхай демонстрациятыгар кубулуйдулар.

Өссө аҕыс сөгорутааҕыта диэри бу Индокитай тумуга арыытын уйаҕана суох дойдута тууп-бит курдук олоҕуттан олорбута. Манна былааһы Пол Пот уонна Иенг Сари баһылыктаах Пекин диэки халыасалаах марионеткалар былдьаан олорбуттара. Киниэр, Пекиннээҕи хаһааныыларын баҕаларын үлгумлук толорон, бэйэлэрин норуоттарыгар геноцид политикатын ыыталаабыттара. Эйэлээх нэһилиэнньэни хаанныых үүрэн-тэрийии итиэннэ өлөрүү дьиигэзэ хаамэйэ Кампучия Национальнай быыһаныытын фронун салайтатынан 1979 сыл тохсунньутугар патриотическай күүстэр кыайыыларын эрэ кэнниэ биллибитэ. Аан дойду сэкиртигэр биэс сыл иһигэр норуоту утары режим үс мөлүйүөн кэриҥэ киһини өлөрбүтэ.

Народнай Кампучия ыаратын нэһилиэнэстибэтин түптүтэ—дьоннор—сэргэлэрэ эстибит куорактары, алдьаммыт-кэһэммит промышленноһы уонна национальнай экономика төрүтүн буолар сатарыйбыт тыа хаһаайыстыбатын. Нэһилиэнньэ ортотугар мөрылар уонна аччыктааһын аҕарыйаллара. Революционнай былаастар аан бастакы күннэргиттэн дойдуга сөптөөх олоҕу чөлүгэр түһэрэр утарыттарыытыгар дьаһаллары олоххо киллэрэн барбыттара. Киниэргэ кэтэх санаата суох бырааттыы көмөнү Советскай Союз, Вьетнам, социалистическай биирдэ доҕордоһууну дойдулара оҥорбуттара.

Эдэр республика икки сыл иһигэр элбэҕи ситистэ. Тыа хаһаайыстыбатыгар

Аан дойду ТЕМАТЫГАР БЭСИЭДЭ

бэлэһыанньа билиэрдик тубуста. Үгүс водохранилищелар уонна сиигирдээр ханаллар чөлөрүгэр түһэрилиннилэр. Ол тыа хаһаайыстыбатын кылааб ыйай культуратын риһи 85 тыһыынчаттан тахса гектарга ыһар кыаҕы биэрдэ. Оттон кэлэр сылга риһи 1,2 мөлүйүөн гектарга үүнэрин былааннаалар, киэҥ сир кукурузаҕа уонна маниокаҕа бэриллиэҕэ. Ити дьаһаллар, социалистическай дойдулар уонна аан дойдутааҕы кэккэ тэрилтэлэр көмөлөрүнүүн холбоһон, нэһилиэнньэни аһынан-уолуунан толору хааччыйыыга тиэртиэлэр.

Промышленнай производство эмиэ оннун булар. Пол Пот режимин кэмигэр сабыллыбыт заводтар, фабрикалар уонна мастерскойдар 80-ча бырыһыаннара үлэҕэ киллэриллинниэр. Тимир суолунан сылдьыһыы, почтанан сибээс чөлөрүгэр түһэрилинниэр.

Ол эрээри Кампучияҕа революция гуманнай, народнай характердааҕа ордук чаҕылхайдык республика саамай кырыалый гражданнарыгар сыһыаннга көһүннэ. Кинилэр ааһа, мунчааһына-сордооһуна уонна аччыктааһына суох саҥа эйгэни бэйэлэрин билиигин эрэ билиилэр. Төрөппүттэрин сүтэрбиттэргэ, оскуолаҕа киирэн иннинээҕи саастаахтарга аналлаах учреждениелар, оҕо садтара дойду бүтүннүүтүн үрдүнэн үлэлииллэр. Үөрэх саҥа дьыла саҕаланна, паарталарга сүүһүнэн тыһыынча оҕолор олордулар. Дойдуга пионерскай тэрилтэ төрүттэннэ.

Аан дойду туһугар [illegible] Кампучия [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] аан дойду [illegible] ... киниэр хараңардарга төбө да сырулалар, киниэн аан дойду огуна государствоннай социалистическайдын ... лар. Эдэр тугунуга суох государство эстээхтэрэ киниэн хаһыгар сокуоннай миэстэтиттэн матарарга, ол сиэргэ политическайдарга биэрэргэ соруннулара тостууту тоһоос буолан костуута. Ол эрээри кинилэр Кампучия таҥнанды, Соҕуруу-уһаайынааҕы Азия атын дойдуларын кытары сыһыаннарын сыыһырхата кампучийскай таҥнаньсар кырааныыһсоҕо хорҕоноут политовесщтар киирилиэрин-таасыларын тэрийэ туттаналлара чопчу итиэннэ сыаллаах. Пекин уонна аан дойдутааҕы реакция бу регионнга социализм позицияларын сатарыйыахтарын, киниэн күттээбэх тыһааһын көрдүгэнигэр кубулутуохтарын баҕараллар.

Ол эрээри кампучийскай норуоту кини бэйэтэ талбыт суолуттан—социалистическай революция суолуттан туоруурга, эйэҕэ дьулуһар тас политическай курсуттан аккаастанарга хаһыык да киирилтэсиитэ күһэйиэ суоҕа. «Кампучия социалистическай дойдулары кытары доҕордоһуу уонна биирги үлэлээһин политикатын ыытар,—диэтэ Софияҕа тыл этэригэр Хенг Самрин.—Кини Соҕуруу-илиҥҥи Азия бары государстволарын кытары эйэлээхтик биирдэ олоруу принциптэригэр олоҕуран үгүө ыаллыы сыһыаны тутуһарга дьулуһар. Народнай Кампучия Пекин экспансионистара Лаоһу уонна Вьетнамы утары суоһарҕахалларын итиэннэ агрессивнай оҕороллорун сорунуулаактык сэмэлиир уонна ити бырааттыы дойдулар диэкин кытаанахтык турар».

А. ЯКОВЛЕВ. (ССТА).

Литературнай МУННЬУК

Виктор БАШАРИН

МИН ЫЛЛЫМ ПУТЕВКА

Путевка. Мин ылбыт путевка
Ырааххы айанныыр аартыкка.
Олорор олохпор,
Инники кэскилбэр,
Кэлтибэт мин дьолбор—
Киэҥ суолга киирэрбэр
Мин ыллым путевка.

Эн мингин эрэлбин күөдьүттүҥ,
Эн мингин үлэҕэ көҕүттүҥ.
Мин ырам, баҕарыым
Хотолдуу көтүөхтүн,
Талаһар саҕаҕым
Тырымныы сырдыахтын!
Мин ыллым путевка.

Түҥ бүтэй тайҕаны солоһуом,
Таптаһы, үөрүүнү күндээрдиэм.
Баһыыба, комсомол,
Баҕабын толоорбор,
Үлэҕэ үүнэр суол
Түскулун туттаарбар.
Мин ыллым путевка.

Григорий КУЗЬМИН

КОМСОМОЛ ДОҔОРУОМ

И. И. Коркин кэриэһигэр *)

Түөрт уон биир сыллааҕха
Турулуан күннэргэ
Комсомол сэрэстээкэ
Кыргыһар кэм кэлтэ,
Комсомол доҕоруом!

Уот курбан, ол сайын
Умайар сир, халлаан,
Барбыта колониаҥ,
Барбыта уруттаан,
Комсомол доҕоруом!

Кыыс уолун атаарда
Кэтэһиэх буолбута,
Уол иэнин хайыһан
Уот кыыһынаах барбыта,
Комсомол доҕоруом!
Уулусса мунньутар
Уһуннук турбуппут,
Быылынан оргуйар
Походка атаарпыт,
Комсомол доҕоруом!

Сэннэрин атаарбыт
Сир нйэ баралсан,
Ыраахан күннэрин
Оо, хаһан умнуоммуй!
Комсомол доҕоруом!

*) *Иван Иннокентьевич Коркин Кытаанах нэһилиэгэ этэ. 1941 сыл сайын фроҥҥа барбыта. Ол сыл Октябрь саҕана Москва анныгар кыргыһыыга геройдуу өлүүлэрүнэн охтубута. Кини «Кыым» хаһыат таһаарааччытынан үлэлии сылдьан бэйиэккэ гутан баран Кытаанахха эрэбэр баллараар диэбитэ үрэхсар күнүгэр. Кини көрдөһүүтүн толорбутум.*

Розалия АРГУНОВА

КҮӨРЭГЭЙ ЫРЫАТЫН ЫЛЛЫЫБЫН

Истэбин күөрэгэй ырыатын—
Көҥүлгэ кэнчүйэр баҕатын,
Истэбин күөрэгэй ырыатын—
Ыраастык сырдыкка ыратын.

Күөрэгэй ырыатын истэбин,
Күөх хонуу үстүнэн сүүрэбин,
Мин эмиэ ырыабын ыллыыбын,
Оҕо саас кэрэтин тыллыыбын.

Тула чээл хонуу унаарар,
Уйгулаах оноххо үгүйэр,
Халлааҥҥа көмүс күн күндээрэр,
«Кыысчааным, эн ыллаа» диэн этэр.

Ыллыыбын күөрэгэй ырыатын—
Ырааска сырдыкка ыратын,
Ыллыыбын бар-дьонум баҕатын—
Эйэни, көҥүлү, күн сирин.

Никита КОРЯКИН

* * *

Кытыыга дьаарбайа
сылдьаммын
Уйаҕаах чыычааҕы
үргүттүм,
Барахсан аймаҥар
саҥата
Сүрэхпэр ааспыта
санатта.
Кэбис даа, көтүмэ,
чыычааҕым,
Сойбогун сыаналтаах
биһигиҥ,
Сыыкхон тулаайах
хааллыбатын,
Мин курдук ытыыры
билбэтин.

Спорт ● Спорт ● Спорт

СПАРТАКИАДА БАСТАКЫ ТҮҺҮЛГЭТЭ

Ааспыт субуотаҕа, баскыһыанньаҕа Чурапчыга оройуон спартакиадатын программатыгар киллэриллибит спорт үс көрүҥэр күрэхтэһиилэр буолан аастылар. Онно үс совхоз, оройуон киинин уонна 13 №-дээх СПТУ хамаандалара кыттыыһылар.

Саахымакка хамаандаттан 5-тии эр киһи, 3-түү дьахтар оонньоотулар. Онно оройуон киинин хамаандата кыайтаахтык бастаата. Кыайыылаахтартан бэйэлэрин дуоскаларыгар В. Евграфов, И. Петров, С. Платонов уонна Е. Абрамова бастаатылар. «Чурапчы» совхоз саахыматчыттара иккис миэстэни ыллылар. Киниэртэн В. Башарина уонна Т. Аммосова дуоскаларыгар тэҥнээхтэрин булбатылар. Үһүс буолбут СПТУ хамаандатыттан М. Неговицын чемпионнаата.

Дуобакка даҕаны оройуон киинин спортсменнара кинилэрин биэрбэтилэр. Барыта аҕыс дуоскаҕа күрэхтэһиини кыайыылабыттан мааастарга кандидат Е. Монастырев, маҥнайгы разрядтаахтар Д. Чепалов, Т. Коркина уонна иккис разрядтаах М. Поисеева кыайдылар. «Чурапчы» совхозтан маҥнайгы разрядтаах И. Лазарев бэйэтин дуоскатыгар республика биллиилээх оонньооччутун М. Николаевы иннэ үтүрүйбүтүн бэлиэтиэххэ сөп. Дуобакка СПТУ үөрэнээччилэрэ таһымнаахтык оонньоотулар. Кинилэр үс чемпионнаан, субурууускайдартан очко аҕарынан эрэ хаалан, хамаандынан үһүс буоллулар.

Ити көрүҥнэргэ оройуоҥҥа биирдэһиилэр бастыыр иһин күрэхтэһиини эмиэ бэрт хатыһыылаахтык барда.

Саахымакка кырдьаҕас оонньооччулара Д. Постников уонна Д. Захаровы кытта бу сырыыга «Сельхозтехника» холбоһугун инженерэ иккис разрядтаах Н. Окунешников тэҥҥэ эристэ. Кини, чемпионнаабыт Д. Постниковы кытта тэҥ очколанан баран, коэффициенынан сабырыттаран иккис миэстэлээх, Д. Захаров үһүс буолла.

Дуобакка М. Николаев чемпион аатын эрэллээхтик ылла. Кинииттэн үс очконан хаалан В. Карпов, Р. Седалищев, П. Калачев, З. Барашков уонна Д. Чепалов тэҥ түмүгү көрдөрдүлэр. Ол эрээри коэффициены ааҕыынан бирикистээх миэстэлэри В. Карпов уонна Р. Седалищев ыллылар. Бу күрэхтэһиигэ «Чурапчы» совхоз эдэр рабочайа М. Масссаев I разряд нуорматын толордо.

Остуол тенниһигэр үс ракеткаттан ниититигэр бастаабыт СПТУ хамаандата кыайда. Киниэртэн оройуон чемпионнарынан Г. Шарапов уонна М. Новгородова буоллулар. Бастакы ракеткаҕа биллиилээх оонньооччу А. Догордуров бу да сырыыга чемпионнаата. Хамаандынан иккиһи оройуон киинин, үсүһү Эрилик Эристиин спортсменнара ыллылар.

Бу күрэхтэһиигэ Карл Маркс аатынан совхоз хамаанда туруорбата.

С. ПОПОВ.

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Чурапчы очнай-заочнай орто оскуолатын X кылааһыгар үөрэнээччилэргэ бастакы сессия ааспыны 8 күнүттэн 23 күнүгэр диэри ыытыллар. Онно алтыһыыга уонна сэттиһыгэ сессияҕа кэлбэтэх IX уонна XI кылаастарга үөрэммэтээх ычыттар эмиэ ыҥырыллаллар.

Туһааннаах салайааччылар үөрэнэхтээх үлэлиир ычыттар сессияҕа хойутаабакка кэлиилэрин хааччыйар эбээһинэстээхтэр.

АДМИНИСТРАЦИЯ.

Таптыыр аҕабыт, эһэбит, аймахпыт, сэрии уонна үлэ ветерана
ЛЕБЕДЕВ
Евстафий Васильевич
уһуннук, ыараханнык ыалдьан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, иһитиннэрэбит
Оҕолоро, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, аймахтара.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар—21-495, уопсай — 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь) — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3159.
№ ЗАКАЗА 144.